

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายอภิรักษ์ สุรสีหนาท

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการป่าไม้ ระดับชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๕๐๑๐ ส่วนจัดการต้นน้ำ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน หัวหน้าหน่วยจัดการต้นน้ำแม่ลาย-แม่ออน ส่วนจัดการต้นน้ำ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในด้านวิชาการป่าไม้ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยากและปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

๑. สืบรวจข้อมูลทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทางภาคสนามในพื้นที่ต้นน้ำที่หน่วยปฏิบัติงาน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ การวางแผนและการจัดการพื้นที่ต้นน้ำ
๒. จัดทำแผนบริหารจัดการต้นน้ำ ในพื้นที่ปฏิบัติงานของหน่วยฯ โดยให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานหลัก แผนแม่บท และนโยบายของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๓. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำ ให้ยังคงความอุดมสมบูรณ์และยั่งยืน
๔. ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมลพิษในพื้นที่ต้นน้ำ ที่หน่วยฯปฏิบัติงานและรับผิดชอบ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
๕. กำหนดมาตรการและแนวทางการวางแผนใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดระเบียบชุมชนบนพื้นที่ต้นน้ำให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เกิดความยั่งยืน
๖. ถ่ายทอดองค์ความรู้ การจัดการต้นน้ำ ให้กับหน่วยงานอื่น ๆ องค์กรเอกชนและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ต้นน้ำ ให้เกิดความรู้ ความตระหนักและมีจิตสำนึก รัก และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. พัฒนาคูณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นบนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเขตปฏิบัติงานและรับผิดชอบของหน่วยฯ
๘. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙. สนับสนุน ประสานและปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการต้นน้ำ
๑๐. ศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนา และส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการลุ่มน้ำ/ต้นน้ำ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน
๑๑. จัดทำรายงานความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการต้นน้ำ ในพื้นที่ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ และสรุปผลงานประจำปี เพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเหนือขึ้นไป

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิชาการป่าไม้ ระดับชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ ๔๓๙๒ ส่วนควบคุมและปฏิบัติการไฟฟ้า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๔

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงมากในด้านวิชาการป่าไม้ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงมากในด้านวิชาการป่าไม้ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยากมากและปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายโดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

๑. กำหนดแผนปฏิบัติงาน รวมทั้งกำกับ ควบคุม ดูแลและประสานงานด้านการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
๒. ศึกษา วิเคราะห์และปฏิบัติงานด้านการควบคุมไฟฟ้า ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
๓. ดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อนุรักษ์ โดยสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมและป้องกันไฟฟ้า
๔. ศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาวิชาการและเทคนิคด้านการจัดการและการควบคุมไฟฟ้า
๕. ติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานด้านการควบคุมไฟฟ้าของหน่วยงาน
๖. ปฏิบัติงานร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สุ ตำบลดแม่จาง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวิจัยดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชน
๒. การอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ
๓. การจัดการลุ่มน้ำ
๔. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติงานศึกษาวิจัยใช้ความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาการป่าไม้ การจัดการป่าไม้ การจัดการลุ่มน้ำ การอนุรักษ์และการจัดการต้นน้ำ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการส่งเสริมและประสานงานชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ ความรู้ในการศึกษาวิจัยด้านป่าไม้ และความรู้ในสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ ความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ จิตวิทยาระเบียบวิธีวิจัย เป็นต้น

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

การศึกษาในครั้งนี้มีเป้าหมายของงานที่ทำการศึกษาว่าประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มีมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรค มีข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอย่างไร และจะนำผลการศึกษาที่ได้ ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดการทรัพยากรต้นน้ำ และสร้างความตระหนักความสำนึกแก่ประชาชนให้รู้จักและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำมากขึ้นกว่าเดิม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนประเทศชาติอย่างแท้จริง

๔.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ประชาชนที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้าน หมู่บ้านแม่ใน ตำบลแม่ณาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๖๘ คน

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางมาตรฐานว่าด้วยขนาดประชากรและตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, ๑๙๗๐: ๖๐๗-๖๑๐) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๑๘ คน และการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random)

๔.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-Ended Question) และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-Ended Question) เนื้อหาและรูปของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ตอนคือ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และวุฒิการศึกษาสูงสุด เป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ คือ มีส่วนร่วมน้อยที่สุด มีส่วนร่วมน้อย มีส่วนร่วมปานกลาง มีส่วนร่วมมาก และมีส่วนร่วมมากที่สุด ตอนที่ ๓ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ เป็นคำถามแบบปลายเปิด ทดสอบใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ที่บ้านแม่สะงะเหนือ ตำบลแม่ณาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๓๐ คน แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของแบบสอบถามเท่ากับ ๐.๙๑ ($\alpha=0.91$) ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

๔.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ข้อมูลปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแยกประเด็น นับความถี่แล้วหาค่าร้อยละ

๔.๔ ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามที่รวบรวมได้ แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาลงรหัสและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

๔.๕ สรุปผลการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มูโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยแยกเป็นระดับการมีส่วนร่วมในการรักษาหรือในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมในการประสานงานการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก และปัญหาที่สำคัญของการมีส่วนร่วมคือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ ทำให้ไม่เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ ขาดเงินทุนที่นำมาใช้ในกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ

๔.๖ จัดทำรูปเล่มฉบับสมบูรณ์

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๕.๑ ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มู ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

๕.๒ ทราบปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มู ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

๕.๓ ทราบถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มู ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานทางด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มู ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกิดความสำเร็จบรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงาน โดยการศึกษาได้จำแนกข้อมูลตามเพศ อายุ และวุฒิการศึกษา ตามข้อมูลพบว่าการมีส่วนร่วมในประเด็นต่างๆมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันไปตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา โดยเอาผลการศึกษาระบวนการมีส่วนร่วม ทั้ง ๔ ประเด็นคือการมีส่วนร่วมในการรักษาหรือ การมีส่วนร่วมในการประสานงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ตัวอย่างผลการศึกษามีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มู ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในการประสานงานการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อแยกเป็นประเด็นการประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ขององค์กรเอกชน การติดต่อหน่วยงานขององค์กรเอกชนเพื่อขอข้อมูลข่าวสาร การติดต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อขอความรู้ การติดต่อองค์กรเอกชนเพื่อให้ช่วยสนับสนุนโครงการ พบว่าประเด็นต่างๆเหล่านี้มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เราสามารถเอาข้อมูลการศึกษาในประเด็นเหล่านี้มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประสานงานการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในประเด็นที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยให้มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มมากขึ้นและสามารถพัฒนางานการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ยังสามารถนำผลงานไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่และ

หน่วยงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำใกล้เคียง และในพื้นที่ลุ่มน้ำอื่นๆได้ ซึ่งการนำผลงานไปใช้ มีผลดีต่อการพัฒนางานทำให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานได้เป็นอย่างดี

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๗.๑ การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลต้องอาศัยข้อมูลความรู้ และผู้เชี่ยวชาญในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพทั้งความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) และคุณภาพทางความเที่ยง (Reliability)

๗.๒ การกรอกข้อมูลในแบบสอบถาม เกิดความคลาดเคลื่อนผิดพลาด เพราะเหตุผลทางด้านการสื่อสาร ผู้กรอกแบบสอบถามไม่มีเวลา เร่งรีบ ไม่มีความสนใจเท่าที่ควร

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๘.๑ ผู้กรอกแบบสอบถามมีการกิจในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่มีเวลาในการให้ข้อมูล ต้องใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลเพิ่มมากขึ้น

๘.๒ ในระหว่างการทำเนิการรวบรวมข้อมูล มีการระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - ๑๙) ทำให้การเข้าไปในพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลต้องใช้ระยะเวลามากขึ้น เนื่องจากการแพร่ระบาดในพื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัย ทำให้เกิดความล่าช้าในการศึกษาวิจัย

๘.๓ การดำเนินการรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงฤดูฝน การเดินทางเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ที่มีความยากลำบาก

๘.๔ การประชุมชี้แจงต้องใช้เวลาในการประชุมชี้แจงหลายครั้ง เนื่องจากความไม่พร้อมของชุมชน

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำควรให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรต้นน้ำและวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำที่ถูกต้อง

๙.๒ ควรสนับสนุนกลุ่มอนุรักษ์ของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำโดยตรง เพราะชุมชนในพื้นที่ต้นน้ำมีความตั้งใจ และมีแรงจูงใจในเรื่องทรัพยากรต้นน้ำค่อนข้างสูง

๙.๓ ควรดำเนินกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ เช่นจัดฝึกอบรมให้กับประชาชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ เพื่อปลูกจิตสำนึก ค่านิยม และความตระหนักต่อปัญหาและความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ

๙.๔ หน่วยงานเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำควรสนับสนุนข้อมูล หรือทำบทความเกี่ยวกับความรู้ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรต้นน้ำ ให้ชุมชนนำไปเผยแพร่ตามสื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของประชาชนในชุมชน เช่น เสียงตามสาย Facebook, TikTok, YouTube และกลุ่มLineของชุมชน

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

.....

.....

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

(๑)สัดส่วนของผลงาน.....%

(๒)สัดส่วนของผลงาน.....%

(๓)สัดส่วนของผลงาน.....%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้ขอประเมิน

(นายอภิรักษ์ สุรสีหนาท)

วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
(๑)	
(๒)	
(๓)	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายสมศักดิ์ มั่งมี)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่

วันที่ ผู้อำนวยการส่วนจัดการต้นน้ำ /

๐ 9 ม.ค. 2567
(ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(ลงชื่อ)

(นายกริชสยาม คงสตรี)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖

วันที่ ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ขึ้นไป

๐ 9 ม.ค. 2567
(ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ขึ้นไป)

หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

อีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียว ก็ให้คำรับรองหนึ่งระดับได้

๒. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A4

**แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)**

๑. เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๒. หลักการและเหตุผล

ทรัพยากรป่าไม้เป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว (Exponential) การขาดแคลนพลังงาน ทำให้มีการนำทรัพยากรป่าไม้มาใช้สนองความต้องการในการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้น การที่เราอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มาใช้ประโยชน์จำนวนมากจนเกินขอบเขตความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ทำให้เกิดภาวะขาดสมดุล เกิดผลกระทบในระบบนิเวศน์ เมื่อทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย เกิดการสูญเสียและพังทลายของดิน เกิดการขาดแคลนน้ำ เกิดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสม

วิสัยทัศน์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช คือ เพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้ได้ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศภายในปี ๒๕๖๔ และมีพันธกิจ ดังนี้

๑. อนุรักษ์ คุ้มครองและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
๒. วิจัย พัฒนาและให้บริการด้านวิชาการ
๓. บริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยการมีส่วนร่วมบนพื้นฐานเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๔. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ อย่างสมดุลและยั่งยืน

จากวิสัยทัศน์และพันธกิจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นแนวทางที่สำคัญที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชจะต้องดำเนินการ ซึ่งเป็นที่ทราบกันเป็นอย่างดีว่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของประเทศไทยนั้น มีชุมชนตั้งอยู่ทั้งในเขตและรอบๆเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป็นจำนวนมาก มีวิถีชีวิตที่อาศัยและพึ่งพิงป่ามาโดยตลอด จึงจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนในการดูแลป่าอนุรักษ์เหล่านั้น การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลป่าอนุรักษ์จึงเป็นสิ่งที่ดี ซึ่งจะทำให้ป่าอนุรักษ์ได้รับการดูแลและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บทวิเคราะห์

การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ย่อมทำให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเจ้าหน้าที่ดูแลป่าอนุรักษ์ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน ความคิดเห็นต่างๆของชุมชนจะได้รับฟัง และนำไปปฏิบัติเพื่อการบริหารจัดการป่าอนุรักษ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันชุมชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติก็จะได้เกิด

กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดความไว้วางใจ เกิดการพัฒนาความคิด พัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กร ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนมีผลดีต่อการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวความคิด

แนวความคิดสำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) ยึดแนวทางตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ ๙ โดยน้อมนำเอาแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๑. แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ สำนักงานเกษตรภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

“ป่า ๓ อย่าง นี้ ซึ่งมีประโยชน์ ๔ อย่าง นี้คือ รักษาอนุรักษ์ดินและต้นน้ำลำธารให้ชาวบ้านเพื่อประโยชน์ และได้ใช้ประโยชน์ เขาก็จะรักษาประโยชน์เขาจะไม่ทำลายและใครมาทำลายเขาก็ป้องกัน”

๒. แนวพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ พระบรมราชโอรส เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ ณ โครงการป่ารักษาน้ำบ้านถ้ำตัว ตำบลสองดาว อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร

“การจัดการให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันได้ โดยไม่มีราษฎรมีความคิดว่าตรงนี้เป็นเขตป่า ตรงนี้เป็นเขตบ้าน แต่ให้รู้สึกว่าเป็นป่าผืนเดียวกัน และรู้จักรักษาหวงแหนป่า เสมือนเป็นสมบัติของตนเอง”

ข้อเสนอ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีแนวทางในการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑. อบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
๒. จัดเวทีชาวบ้าน พบปะชี้แจงกลุ่มย่อย จัดทำประชาคม จัดประชุมเสวนา
 - เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน
 - จัดตั้งองค์กร เครือข่าย หรือกลุ่มอนุรักษ์ของชุมชน
 - กำหนดระเบียบ กฎ กติกาของชุมชน ที่เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้
 - จัดฝึกอบรมและจัดการศึกษาดูงานให้กับประชาชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อปลูกจิตสำนึก ค่านิยม และความตระหนักต่อปัญหาและความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

- ให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยใช้สื่อที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของประชาชน เช่น โทรศัพท์ วิทยุ Facebook, Tiktok, YouTube

- จัดทำและพัฒนา Application (แอปพลิเคชัน) สื่อ Digital ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ใช้สื่อที่เป็นของชุมชน เช่น เสียงตามสาย กลุ่ม Line ของชุมชน มีการสอดแทรกข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เข้าไปในสื่อของชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเกิดความรู้สึกตื่นตัวที่จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๓. สำรวจจัดทำข้อมูลชุมชน จัดทำแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน พื้นที่ป่าชุมชน พื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อได้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานที่ช่วยในการจัดการและวางแผนงานกิจกรรมต่างๆ

๔. ผสมผสานองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้าน มีการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเรียนรู้การมีส่วนร่วมของชุมชน

๕. จัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน

๖. ช่วยเหลือ/สนับสนุนกิจกรรมแผนงานต่างๆของชุมชน

๗. สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

การดำเนินงานการส่งเสริมการมีส่วนร่วมบางกิจกรรมต้องใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมจำนวนมาก อาจมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ซึ่งผู้ดำเนินงานสามารถใช้การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ในรูปแบบการทำกิจกรรมเพื่อสังคม หรือ CSR : Corporate Social Responsibility โดยจัดทำรายละเอียดโครงการและประสานงานกับภาคเอกชนที่มีความสนใจในการทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการจัดกิจกรรมได้

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่จะได้รับการแนวคิด ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลป่าอนุรักษ์ ดูแลทรัพยากรป่าไม้ ชุมชนรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนมีผลดีต่อการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งประโยชน์ในทางตรงก็คือ หน่วยงานได้อนุรักษ์ ป่าชุมชน ป่าต้นน้ำ เพื่อรักษาสมดุลของธรรมชาติ และสงวน อนุรักษ์ ป่าชุมชน จัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างบูรณาการ และยั่งยืน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความร่วมมือกับชุมชนในการป้องกัน การลดผลกระทบ และการปรับตัวเพื่อรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่วนประโยชน์ทางอ้อมคือ หน่วยงานได้แนวร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่จะช่วยหน่วยงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้งในพื้นที่ และการปฏิบัติงานต่างๆของหน่วยงานในพื้นที่ จะได้รับการร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนเป็นอย่างดี

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่า
๒. ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำมีความสมบูรณ์ทั้งปริมาณและคุณภาพ
๓. ผู้ปฏิบัติและประชาชนมีทัศนคติที่ดี และมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

(ลงชื่อ)

(นายอภิรักษ์ สุรสีหนาท)

วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗

ผู้ขอประเมิน